

26 Temmuz – Esperanto Günü, Dil Adaleti günü

Neden Esperanto Günü?

Bu gün tüm dünya için şimdi neden önemli bir gündür?



26 Temmuz 1887'de, *uluslararası dil Esperanto* hakkında ilk kitap yayınlandı. Esperanto, tarafsız ve dilsel olarak eşit bir şekilde sohbet edecek farklı ana dillerden insanların arasındaki ilişkilerde kullanılmak üzere önerilmiştir ve aralarındaki iletişim de böylece adil olacaktır. Kimsenin kendisini diğerinden üstün hissetmeye hakkı yoktur.

Esperanto dili konuşanlar olarak bizler, dünyaya 26 Temmuz'u sadece kültürel, popüler ve etnik ilişkilerden oluşan Dilsel Adalet Günü olarak kutlamayı öneriyoruz. Adil iletişim, tüm tarafların kendilerini ifade etmek için aynı dilsel fırsatlara sahip olduğu bir durumdur. Bazılarının kendi ana dillerinde konuşmasına izin verilirken, diğerlerinin anadili olmayan bir dilde konuşmasına zorlanması durumunda bu tip bir eşitlik durumunun olmayacağı açıktır.

Bir veya daha fazla dili seçip diğerlerinin üzerine yerleştirerek, bu dillerin yerel kullanıcılarının daha fazla önem veya ustalık kazandığına işaret edilir. Bu seçim, insanları siyasetten, eğitimden, iş hayatına erişimden ve sosyal hayatın diğer birçok alanından dışlamanın bir aracı haline geliyor. İnsan grupları arasındaki sosyo-ekonomik eşitsizlikleri güçlendiriyor.

Dile ait insan hakları ve dilsel içerikli insan hakları vardır.

İfade özgürlüğü ve kişinin ana dilini kullanma hakkı birbirinden ayrılamaz şeylerdir.

Dünya çapındaki deneyimler, çok dilli politikaların insanlar için fırsatları birçok yönden genişletebileceğini göstermektedir. Eşitlikçi bir dünyanın ihtiyacı olan şey, *UNESCO* tarafından da tavsiye edilen ve *anadil, ulusal/bölgesel* ve *uluslararası* tüm dillerin kullanımını kamuoyuna kabul ettiren bir formüldür.

a) *Ana dil.* Herkes anadilini, bölgesel ya da uluslararası bir dil olmasa bile, mümkün olduğu kadar her durumda kullanabilmek ister ve buna ihtiyaç duyar. İlköğretim okullarındaki çocuklar, ana dilde eğitim alma hakkına sahip olmalıdır.

b) *Uluslararası dil.* Yerel bağlantı dili, farklı dil grupları arasındaki iletişimi kolaylaştırır – örneğin, başka birçok dilin de konuşulduğu Doğu Afrika ülkelerindeki Swahili dili gibi.

c) *Uluslararası dil.* Bu kolay ve hızlı uluslararası iletişim çağında, tüm insanlar, iletişim ve kültürel değişim söz konusu olduğunda, halkları aynı düzeye yerleştiren *tarafsız bir uluslararası dil* kullanma hakkına sahip olmalıdır.

Hükümetler kullanılan tüm dilleri tanımalı ve mümkün olduğu kadar onların öğretilmesini ve hayattaki kullanımlarını kolaylaştırmalıdır. Ülkeye bağlı olarak, bu tür çok dilli formüllerin birçok versiyonu vardır. Bir devletin etnik köken ve din açısından “tarafsız” kalması mümkün ve hatta arzu edilen bir şey olmasına rağmen, diller açısından bu mümkün değildir. Dünya halkları ve her bir ülkenin vatandaşları, karşılıklı anlayışı ve etkili iletişimi teşvik etmek için ortak bir dile ihtiyaç duyarlar, ancak aynı zamanda ana dillerini kullanma hakları da vardır.

Uluslararası dil Esperanto'nun kullanılması, insanların dil haklarını uluslararası ve etnik gruplar arası düzeyde gerçekleştiren tarafsız bir araçtır.

– "Dünyadaki tüm planlı diller arasında Esperanto dili, bugün en çok bilinen ve en çok kullanılanıdır. Bence, insanlar onu ciddiye alırsa birçok avantaja sahip

olacaklardır. ... Esperanto, herhangi bir 'doğal' dilden daha az öğrenme süresine ihtiyaç duyar. Çünkü Esperanto, düzenli ve mantıklı olduğu için dilde istisnalar yoktur. Bu şekilde, Esperanto'da her istediğini ifade edebilirsin [...]" – dünyaca ünlü dilbilimci [Dr Tove Skutnabb-Kangas](#).

Ek olarak, Esperanto şu anda büyük güçlerin hegemonyasını engelliyor.

– "Herhangi bir dili konuşanın haklarının güçlendirilmesi, Esperanto'nun önemli ölçüde katkıda bulunduğu bir hedeftir." – bir başka tanınmış dilbilimciye göre, [Dr. Robert Phillipson](#).

Şu anki geleneksel düşünceyi bırakmanın zamanı geldi, dünyanın tüm halkları arasında bir eşitlik durumu oluşturmaya başlamalıyız.

ESPERANTO adil iletişimi mümkün kılmak için bir araçtır.

26 Temmuz 2022 Esperanto Günü münasebetiyle.

En la turkan lingvon tradukis: Vasil Kadifeli, Turkujo
Türkçe'ye çeviren: Vasil Kadifeli, Türkiye



ESPERANTO TÜRKİYE



Türk esperantistleri web sayfası – Retpaĝo de la turka esperantistaro

<https://esperantoturkiye.wordpress.com/>



<https://www.facebook.com/groups/esperanto.turkiye/>



Esperanto nedir?

Uluslararası iletişim için çok uygun bir dildir.

<https://lernu.net/>

Uluslararası dil Esperanto'nun öğrenilmesi için çok dilli web sayfası



İnsanlar **Esperanto**'yu değişik amaçlar için kullanmaktadırlar, ancak ana amaç değişik ülke insanları ile arkadaşlık kurmaktır.

<https://esperanto.net/tr/esperanto-uluslararasi-dil/> –

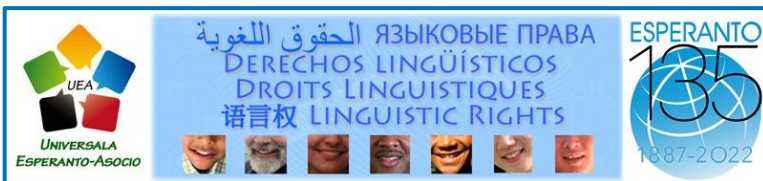
<https://esperanto.net/tr/>



Universala Esperanto-Asocio

(en oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko)

www.uea.org



Lingvaj Rajtoj

Dil Hakları

www.linguistic-rights.org